№ 124. Neue Jüdische Zeitung. II. Jahrgang.

די רעדאקציאָן אונד אדמיניסטראציאָן בעפינדעט זיך Schiffmannsgasse 6, Budapest, וואָהין אויך די פרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען זינד.

אינזעראטע ווערדען ביללינסט בערעכנעט.

נייע יידישע צייטונג

די „נייע יידישע צייטונג“ ערשיינט יעדען דיענסטאג אונד פרייטאג.

פרענומעראציאָנס-פרייזע:
גאנציעהריג 7 פל. — קר.
האלביעהריג 3 „ 50 „
פירטעליעהריג 1 „ 75 „

ב"ה בודאפעסט, יב אב. Budapest, Freitag 28. Juli 1882. שנת תרמ"ב לפ"ק.

פרענומעראציאָנס-איינלאדונג.

מיט 1. אויגוסט בעגיננט איין נייעס קווארטאל. וויר ערזוכען האָפליכסט דיעיעניגען הערדען אבאָננענטען, דערען פרענומעראציאָן מיט 1. אויגוסט צו ענדע געהט אונס דען בעטרא: איינזוזענדען צו וואָללען, דאמיט אין דער צוזענדונג דעם בלאטטעס קיינע שטאָרונג איינטרעטע.

אין דער נעכסטען נוממער בעגיננען וויר מיט דעם נייען ראָמאנע אונטער דעם טיטעל:

„איין שריטט פאָם גאלגען!“

צור רעוואָלוציאָן אין עגיפטען.

אין עגיפטען זינד די פערהעלטניססע נאָך איממער ניכט געקלערט. דער וויצעקאָניג טעוופיק אונד זיין געוועזענער מיניסטער אראבי, ביידע רעגירען. דער וויצעקאָניג מאכט מיט דען ענגלענדערן געמיינזאמע זאכע, וועהרענד אראבי דעם היילינען קריעג געגען די כריסטען אָרגאניזירט, אונד דען וויצעקאָניג אלס איינען פעררעטהער זיינער רעליגיאָן בראנדמארקט. דאס פאנאטיזירטע פאָלק איזט דאהער אויף זייטע אראבי פאשא'ס.

וויר לאססען היער די נייעסטען נאכריכטען פאָלגען:

אוים לאָנדאָן ווירד פאָם 25. דיעזעס געמעלדעט: געסטערן פאָרמיטטאגס האט אין דער נעהע פאָן ראמלעה איין געפעכט צווישען ענגלישען טרופפען אונד אראבי'ס סאָלדאטען שטאטטגעפונדען. די ענגלענדער וואָללטען מיט 600 מאנן אונד צוויי קאנאָנען דאס וואססערווערק פאָן ראמלעה, דען האָכסטען פונקט 10 מיילען רינגס אום אלעקסאנדריען בעזעטצען, דא אלעקסאנדריען פאָן ראמלעה אוים מיט וואססער פערזאָרגט ווירד, אונד די ציסטערנען באלד לעער ווערדען. אראבי וויל דאס וואססערווערק צערשטאָרען. זיינע פאָרפאָסטען לייסטעטען איינינען ווידערשטאנד, וועהרענד איינער האלבען שטונדע וואורדע ווילד דורכאיינאנדער געשאָססען, דאנן ענדעטע דער קאמפף מיט דער פערזעטצונג דעס וואססערווערקעס דורך די ענגלענדער, וועלכע ווענינע פערוואונדעטע נאָך טאָדטע האטטען. אראבי בעזיטצט יעטצט וואהרשיינליך 50000 מאנן, גראָסטענטהיילס צוזאממענגעלויפענעס געזינדעל, דאס ער מיט אללערהאנד געוועהרען בעוואפפנעט האט. ער בעזיטצט צוויי פאָרטרעפפליכע פערטהיידיגונגסליניען אן דער קיסטע אונד אין דער לאנדשאפט בעהערא. די גרייעל אין טאנטאה ווערדען יעטצט בעשטעטטיגט. 85 איירעפאער וואורדען אבגעשלאכטעט. איבעראלל ווירד דער היילינע קריעג געפרעדיגט. קיין איירעפאער איזט אים לאנדע זיינעס לעבענס מעהר זיכער. — די ענגלישען צייטונגען בעקלאגען זיך ביטטער דאריבער, דאס דער וויצעקאָניג קיינע ענדערונג אין זיינעם מיניסטעריום פאָרגענאָממען האבע. צוויי דער יעטציגען מיניסטער האבען די ערגסטען גרייעל אנגעשטעללט, זיך זעלבסט אן דער ערמאָרדונג פאָן איירעפאערן בעטהייליגט. אויך זינד זיא אנהענגער אראבי'ס. אלעקסאנדריען האט נור נאָך פינף טאגע גענינענד וואססער. דער מיליטערישע קאָררעשפאָנדענט דעס „דיילי טעלעגראף“ שרייבט, אראבי'ס טרופפען קעמפפען מיט פיעל זעלבסטפערטרויען. ווענן זיא איהר פייער ערסט עטוואס פערבעססערן, ווערדען זיא דען ענגלענדערן גראָסען שאדען אנטהון. — אין סמירנא זאָלל, איינעם געריכטע צופאָלגע איין מאססאקרע פאָן איירעפאערן שטאטטגעפונדען האבען.

די גרייעלטהאטען פאָן טאנטאה ווערדען פאָלגענדערמאססען געשילדערט: די מעננער באנד מאן אן איינען פלאָק אן אונד שענדעטע פאָר איהרען אויגען די ווייבער אונד איהרע טאָכטער. דאנן וואורדען די ווייבער ביי לעבענדיגעם לייבע אין שטיקע צעררייססען אונד די מעננער אויף שייטערהויפען פערבראננט. אין דיעזעם אָרטע טאנטאה קאָננטען זיך נור צוויי כריסטענמעדכען רעטטען. דריי יודען פערזאממעלטען זיך אין איהרעם הויזע, וואָ זיא זיך געגען די עגיפטער אויף דאס אייסערסטע פערטהיידיגטען. די יודען טאָדטעטען איינען אָפפיציער, וועלכער דאס מאָרדגעזינדעל אנפיהרטע אונד צוויי מאָהאממעדאנער. היערויף לעגטען די מאָרדער פייער אן דאס הויז; די איינגעשלאָססענען יודען צאָגען עס פאָר, זיך זעלבער צו טאָדטען, וואָרויף איהרע לייכען אונטער דעם וואוטהגעשריי דעס געזינדעלס אויף דען שטראססען געשלעפפט וואורדען. עס איזט ערוויעזען, דאס זיך עגיפטישע אָפפיציערע אונד סאָלדאטען אן דיעזען גרייעלטהאטען בעטהייליגטען. אין קאיראָ האט דאס אבשלאכטען דער כריסטען אין געגענווארט דעס דאָרטיגען גובערנערס שטאטטגעפונדען.

אין לאָנדאָן הערעשט איינע האָכגראדיגע אויפרעגונג. טעלעגראפישע בעריכטע, די אוים אלעקסאנדריען איינגעלאנגט, שילדערן די גרויענפאָללען איינצעלהייטען דער מענשענשלעכטעריי אין טאנטאה. צוויי שטונדען פאָר אלעקסאנדריען וואורדע פאָן ענגלישען סאָלדאטען איין מאנן אים זאנדע בעוואוסטלאָז אויפגעפונדען, דער, זאָ וויט דאס בלוטאיבערשטראָמטע, מיט זאנד אונד שמוטץ בעדעקטע געזיכט עס ערקעננען ליעס, איין איירעפאער צו זיין שיען. דער מאנן האטטע איין וויסעס טוך אומגעבונדען, זאָנסט וואר ער נאקט, דער גאנצע קאָרפער וואר דורך מעססערשטיכע אנגעשוואָללען, טהיילס מיט געראָננענעם בלוטע, דאס אים קליינען וואונדען געשטראָמט וואר, בעדעקט. די סאָלדאטען טרוגען דען לעבלאָזען אין דאס וואכטהויז, אונד אונטער פיעלער מיהע געלאנג עס, דען מאנן אינ'ס לעבען צוריקצורופען. נאכדעם ער זיך ערהאָלט האטטע, גאב ער אן, דער אינשפעקטאָר דעס קאטאסטערס פאָן טאנטאה צו זיין. אין אלעקסאנדריען ערקאננטען איהן פיעלע בעאמטע. דער מאנן שיינט גייסטעספערווירט צו זיין אונד ערצעהלטע נור אין אבגעריססענען זעטצען. שרעקען, אנגסט אונד שמערץ האבען זיינע זיננע אימנאכטעט. ער אללין איזט דער שעכטעריי אויף וואונדערבארער וויזע ענטראָננען.

אם מאָרגען דעם 13. יולי, זאָ ערצעהלטע ער, בעגאנן דאס געמעטצעל. דער אינשפעקטאָר בעפאנד זיך מיט זיינער פאמיליע גערארע דאראן, די נאָטהווענדיגסטען האבזעליגקייטען צוזאממענצוראפפען, אום צו פליעהען, אלס דריי אראבער אין דאס צימער דראנגען. דער איינע שטירצטע זיך אויף זיין אלטעסטעס קינד, איין מעדכען פאָן 17 יאהרען, אונד שליטצטע דער אונגליקליכען מיט איינעם קורצעם האנדשאר דען בויך אויף. דאנן ריכטעטען זיא איין גרעסליכעס בלוטבאד אן אונד טאָדטעטען טהיילס דורך שיססע, טהיילס דורך שטיכע אונד היעבע די פרויא דעס אינשפעקטאָרס אונד פיער קינדער דעססעלבען. דען אינשפעקטאָר זעלבסט באנדען זיא אנ'ס פענסטער אונד ער מוסטע דאס געמעטצעל מיטאנזעהען.

אין דיעזער שטעללונג פערבראכטע דער אינשפעקטאָר זיעבען שטונדען. ער זאה 85 פערשטיממעלטע לייכען געטאָדטעטער איירעפאער אונד איירעפאערינען פאָריבערטראגען. אראבישע ווייבער אונד מעדכען גינגען נעבענהער אונד טרוגען האָהע שטאנגען אן די הענדע אונד פיסע, די מאן דען אָפפערן אויסגעריססען אונד אבגעהויען האטטע, געבונדען וואָרען. די שטאנגען וואורדען הין אונד הערגעשוואונקט אונד וויא די גליעדער בוימעלטען, האטטע דיעס איינען ענטזעטצליכען איינדרוק געמאכט.

די אראבער וואָרען אין פערציקונג, זיא זאנגען ליעדער, יאָהלטען אונד היילטען, אלס אָב איינע האָכצייט געפייערט וואָרדען וועהרע. די ווייבער טאנצטען אונד יובעלטען הינטער דען לייכען. אנדערע ענטזעעלטע קאָרפער וואורדען מיט שטריקען דורך דען קאָטה געשלעפפט, די מעננער אונד ווייבער טראטען אויף דיעזעלבען שפיען זיא אן אונד שטיעססען פלוכוואָרטע געגען איירעפאָער אוים.

פיעלע לייכען וואורדען מיט שטריקען גאנץ פלאך געשלאגען, די איינגעווייידע הערויסגעריססען אונד געגען די פענסטער דער איירעפאער געשליידערט דאס געזיכט דעס געבונדענען אינשפעקטאָרס בעוואָרף מאן מיט קאָרפערטהיילען דער ערשלאגענען.

דער פאָליציי-אינשפעקטאָר פאָן טאנטאה ראכטע האָך- אונד בראוואָ-רופע אויף אראבי אוים אונד בעגאנן זאָראנן די פלינדערונג, ביי דער עס ניכט מינדער ווילד צוגינג. ווענן איינער דער רייבער גענוג האטטע, ווארף ער די געגענשטענדע די ער ניכט טראגען קאָננטע, אויף די שטראססע אונד דער פאָבעל, די סאָלדאטען דארונטער דעזערטירטע גארדיסטען דעס וויצעקאָניגס, ראפפטען אום די וועגגעוואָרפענען געגענשטענדע.

אינדעססען קאם איין הויפען אראבער אוים על-קעביר, דעם אויף שטאנגען פיער קאָפפע פאָרגעטראגען וואורדען. די לייטע וואָרען אין ווילדער ערדעגונג אונד זאנגען פאנאטיזירענדע רעליגיעזע ליעדער. זיא ערצעהלטען, דאס זיא דען קאטאסטערבעאמטען פאָן על-קעביר אונד זיינע גענאָססען ערשלאגען העטטען. די בעאמטען לייסטעטען הארטנעקיגע, פערצווייפעלטע געגענוועהר. יעדעם איהרער הייזער מוסטע פאָן דעם וויטהענדען פאָבעל ערשטירמט ווערדען. אוים דען וואָרטען דער רעבעללען ליעס זיך ענטנעהמען, דאס פיעלע אראבער ביי דעם קאמפפע אומקאמען. דער אנבליק דער בלוטגיעריגען האָרדע זאָלל איין ענטזעטצליכער געוועזען זיין. צוואָלף גריעכען פאָן על-קעביר, די זייט פיעלען יאהרען דאָרט וואָהנען אונד פאָרדעם מיט דען אראבערן אין בעסטער הארמאָניע פערקעהרטען, וואורדען גלייכפאללס מאססאקרירט. די אונמענשען בעגאָססען די לייכען מיט פעטראָלעום אונד פערבראננטען זיא. עס איזט אונמאָגליך, אללע שאנדטהאטען דעם פאנאטישען לאנדפאָלקעס צו ערצעהלען. דער אינשפעקטאָר קאם דורך איין וואונדער מיט דעם לעבען דאפאָן. די בייטעגיעריגע מעננע זוכטע ווערטהזאכען אונד האטטע אן דען געפעססעלטען גאנץ פערגעססען. דא שליך זיך איין אראבישער יונגע הערען, דער עבענפאללס ביטע זוכטע. דיעזען ריעף דער אינשפעקטאָר אונד פערשפראך איהם, איין פערשטעק צו זאגען, אין דעם זיך 1000 גולדען בעפינדען, ווענן ער איהם לאָזבינדע. דער בורשע ד ו ר כ ש נ י ט ט די שטריקע, גאב דעם אינשפעקטאָר, דער בלוטיג געשלאגען וואר אונד דעם מאן די קליידער פאָם לייבע געריססען האטטע, איין וויסעס טוך אונד איילטע נאך דעם גארטען, וואָ ער דען שאטץ פערגראבען וועהנטע. צו פוס לעגטע דער אלזאָ גערעטטעטע די שטרעקע

גראָסער אויפֿלויף. עס וואר איינע שלעגערייא צווישען דעם אָבערסטהאָפֿמייסטער דעם לאָרד, נאַמענס בעאויכאַמפּ (שפּריך באָשאָן) אונד זיינער אייגענען פֿרויא. דיעזע ערגערטע זיך שאָן לאַנגע דאַריבער, דאס איהר מאַנן זיא פֿערנאַכלעססיגט, דאס ער אָפֿט מיט איינען יונגען בעאַמטען דער בייא איהם טהעטיג וואר, אויסגעגאַנגען אונד זיך מיט דעמזעלבען לענגערע צייט איינגעשלאָססען. איהרע אייפֿערזוכט פֿערלייטעטע זיא נון דאצו, איהרעם מאַננע נאַכצופֿאָרשען אונד בראַכטע עס אויך באַלד העראויס דאס דער יונגע בעאַמטע אייגענטליך איין יונגעס היבשעס מעדכען זייא — אונד זיהע! דיעזעס מעדכען וואר קיין אנדערעס, אלס עבען יענעס, פֿאָר איינעם יאהרע פֿעשוואונדענע! — ביים פֿערהערע געשטאַנד אויך יענער בעאויכאַמפּ, דאס איהן דיא ליעבע פֿיר יענעם מעדכען צו דיעזער „ליסט" געטריבען דאס ער יענען לאָרד צור ערהעבונג איינער אנקלאַגע געגען דיא יודען פֿעראַנלאַססטע דאמיט מאַן דאס מעדכען פֿיר טאָדט האַלטע אונד ניכט בייא איהם זוכע. איינעם טאַגעס זאה ער צופֿעליגערווייזע איינע שווימענדע לייכע אויף דעם פֿלוססע, וועלכע שאָן זאָ ציעמליך פֿערוועזט וואר; דיעס גאב איהם דען געדאַנקען איין, דיא לייכע אין איינעם געבישע צו פֿערשטעקען, דיא קליידער זיינער געליעבטען צו האָלען אונד דיעזעלבען דער פֿרעמדען לייכע אנצוציהען, דאמיט מאַן דיא לייכע פֿיר דיא זיינער געליבטען האַלטע, אונד זאָמיט דיא אונשולדיג אנגעקלאַגטען, וויא אויך איהן אין רוהע לאַססע. — פֿיר דיעזע „ליסט" אונד דיעזעס „קונסטשטיק" פֿעראורטהיילטע איהן נון דאס געריכט צו פֿינף יאהרען צוכטהויז."

פֿערצייכניס

איבער דיא פֿיר אונזערע אונגליקליכען גלויבענסברידער אין רוסלאַנד בייא זר' עהרוו' דעם העררן אָבערראַבבינער נ"י צו פּרעסבורג איינגעגאַנגענען שפּענדען.

XV.

שאַלגאָ-טאַריאַן: דורך עהרוו' ה' אָבערראַבבינער 87 גול. דורך ה' מ' וויינשטאָק 1,45. סוממא 88 גול. 45 קר.

סילאַדי-מ.-וואַלקאָ: דורך ה' בנימן אוללמאַנן & קאַפּל ברילל אויף איינער חתנה; ה' הירש יעקב 5 גולד. ה' מענדל דוקעס 1 גולד. ה' ל' ראָטהשילד 1 גול. ה' ק' ברילל 1 גול. ה' מאיר צבי 1 גול. ה' זעליג ראָזענבערג 1 גול. ה' וואָלף ברילל 1 גולד. ה' שמואל ליב 1 גול. ה' י' בראָדי 1 גול. ה' ז' גליק 1 גול. ה' יוסף דוקעס 5 גול. ה' מ' נ' כהנא 1 גול. ה' זנוויל אישאַק 1 גול. ה' ש' ל' ראָטהשילד 1 גול. ה' בנימן אוללמאַנן 5 גולד. ה' ס' ל' ראָטהשילד 3 גול. ה' נתן ראָטהשילד 1 גול. ה' מ' לייכט 1 גול. ה' יעקב קאַפּל הירש 2 גולד. ה' אברהם יאַקאָבי 1 גולד. ה' צבי ראָזענבערג 50 קר. ה' יצחק ראָזמאַנן 1 גול. ה' ליב פֿריעד 3 גול. ה' בער קאָלמאַן 1 גולד. ה' י' מ' לאָבל ה' משה אָפּפּענהיים 50 קר. ה' גדלי' קליין 20 ה' סני 10 קר. סוממא 41 גול. 80 קר.

סעטשין: דורך עהרוו' ה' אָבערראַבבינער מיללער 21 גול. 4 קר.

געסטעלי: דורך ה' יעקב קליין 12 גול.

טאַב: דורך עהרוו' העררן אָבערראַבבינער ברייער אונד ה' יעקב ליב שטראַססער 86 גולדען 40 קר.

האַלימבאַ: (פּאָסט דעוועטשער) דורך ה' יעקב קאָהן אויס האַלימבאַ: ה' ג' פֿרייזאָך 6 גול. ה' יעקב קאָהן 5 גול. ה' יצחק נייהויזער 1 גול. ה' משה נח קראָזינגער 1.50 ה' א' שוואַרץ 50 קר. וויטטווע שוואַרץ 25 קר. אויס פּאַדראַג ה' י' אבעלעס 2 גול. ה' ש' בלום 2 גול. ה' ז' פּאָפּפּער 50 קר. ה' ט' פֿישער 50 קר. ה' א' דייטש 50 קר. ה' י' קאָהן 20 קר. אויס טשיקוט ה' ל' פּאָללמאַנד 50 קר. ה' ד' הירשלער 50 קר. אויס פּעץ ה' י' אינגלייער 50 קר. סוממא 21 גול. 50 קר.

געשעפֿטסבעריכט.

פּעסטער פּרייזע.

געטריידע-געשעפֿט. פֿאָן ווייצען וואר געסטערן וועניג צו מאַרקטע געבראַכט, דער פֿערקויף וואר שוואַך. 10000 מעטרצ' וואורדען פֿערקויפֿט.

קאָרן 6.60—6,25 גולדען.

גערסטע פֿוטטערוואַרע 6,50—6.50 גול. מאַלצוואַרע 7 50—7.40 גולד.

האַפֿער 7.80—7.60 גולד.

קוקורוץ 7.60 גולד.

רעפּס קאָהל פּער אויגוסט-סעפּטעמבער 14.25 —.— גולד.

מעהל-פּרייזע פּער באַללען צו 100 קילאָגראַמם אב בודאַפּעסט, נומ':

8½	8	7	6	5	4	3	2	1	0
12.90	14.80	16.—	17.20	18.40	19.20	19.70	20.20	21.—	21,60

גולדען.

שפּיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 31.75 —.— גולד. אלטע מעטהאָדע 34.50—34.25 גולד. פּער 1000 ליטער פּערצענט.

צוועטשקען, באָסנישע —.——24.60 גול. סערבישע פּרימאַ 24,10—22.75 מיטטעלוואַרע 22.30 גול.

וואַכס ראָזענויער 124 גולד.

לאָטטאָ-ציעהונג פֿאָם 22. יולי.

אָפֿען	16	87	83	17	45
לינץ	36	30	52	65	49
טריעסט	9	69	21	1	58

פֿעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטער:
יקותיאל הלוי לעדערער.

נעקראָלאָג.

טיעף געביגט פֿאָם שמערצע טהיילען וויר דען הערבען פֿערלוסט, דען ניכט נור אונזערע פֿאַמיליע, זאָנדערן אויך דאס גאַנצע וואָהרהאַפֿטע יודענטהום אם ר"ח אב ערליטטען האט, מיט. דער אלס רעליגיאָזע אונד וואָהלטהעטיג בעריהמטע

ר' יצחק לעווי סג"ל

איזט ניכט מעהר. דיא לויה, דער זיך איין גראָסעס פּובליקום אנגעשלאָססען, פֿאַנד היער אין גראַן אם 2-טען טאַג אב, אונטער אללגעמיינער טהיילנאַהמע שטאַטט. אין אבוועזענהייט דעס גראַנער ראַבבינערס, האט הרב הגאון אבדק"ק שוראַן, דא דער פֿערבליכענע אויס שוראַן געבאָרען וואר, דעגזעלבען מספּיד געוועזען. אין דעם הספּד האט זר' עהרוו' דיא אייזערנע קאָנזעקווענץ אין רעליגיאָזער בעציעהונג, דיא שטרענגען רעליגיאָזע ערציעהונג דער קינדער, זאָ וויא אויך דיא בעסטענס בעריהמטע גאַסטפֿריינדשאַפֿט אונד וואָהלטהעטיגקייט, הייפֿטזעכליך עמפּאָרגעהאָבען אונד דיא נאַכאַהמונג דיעזער זעלטענען איינענשאַפֿטען, דען הינטערבליעבענען עמפּפֿאָהלען.

דיא טרויערנדע פֿאַמיליע.

שטעללענגעזוך.

געפֿערטיגטער עמפּפֿיעהלט זיך געגען ענטשפּרעכענדען געהאַלט, אלס ש"ץ ומו"ץ, פֿאָרציגליכער בעל תפלה אונד בעל קורא, מוהל, געמיינדע-נאָטאַר, טיכטיגער שוחט ובודק, פֿאָרציגליכער רעליגיאָנס- אונד גמרא-לעהרער. איבער אללע ערוועהנטען קוואַליפֿיקאַציאָנען אויטאָריזירט מגאוני זמנינו נ"י. געפֿעלליגע אנטרעגע אן מיך זעלבסט

Samuel Streicher,

Kantor, St.-Johann, an d. March (Presb.-C.)

פֿרוכטפּרייזע דער קאָרנהאַללע פֿאָם 24. יולי.

פֿריכטע	געוויכט	פּער 100 קילאָגראַמם
קאָרן אלט	72	—.——.—
גערסטע מאַלץ	64	—.——.—
גערסטע פֿוטטער	62	—.——.—
האַפֿער	40	8.35—7.35
קוקורוץ באַנאַטער	75	7.75—7.80
אנדערער	73	7.70—7.75
הירזע ראָהער	—	6.25—6.10

ווייצען	געוויכט	פּער 100 קילאָגראַמם
[illegible]	—	—.——.—
	74	—.——.—
	75	—.——.—
	76	—.——.—
	77	—.——.—
	78	—.——.—
	79	—.——.—
	80	—.——.—
[illegible]	74	10.20—10.30
	75	10.40—10.45
	76	10.50—10.60
	77	10.65—10.75
	78	10.90—10.85
	79	10.80—10.95
	80	—.——.—
[illegible]	74	10.50—10.60
	75	10.65—10.70
	76	10.80—10.90
	77	11 ——11.10
	78	11.15—11.20
	79	11.25—11.30
	80	—.——.—
[illegible]	75	10.30—10.35
	76	10.40—10.45
	77	10.55—10.65
	78	10.75—10.85
	79	10.90—10.95
	80	11.05—11.15
	—	—.——.—

טערמינע		פּער 100 קילאָ
ווייצען	פּער פֿריהיאַהר	—.—
"	" הערבסט	10.27
"	"	—.—
קוקורוץ	"	7.75
גערסטע	"	—.—
האַפֿער	" הערבסט	6.20
"	" פֿריהיאַהר	6.02
רעפּס	"	14,48

הילזענפֿריכטע (פּער 100 קילאָ)	פֿאָן	ביז
פֿיזאָלען	9.—	10.—
צווערגבאָהנען	11.—	11.50
לינזען	10.—	16.—
ערבזען	8.—	12.—
הירזעברײַן זאַממט זאַק	10.—	10.50
מאָהן, גרויער 34 פֿל., בלױ	39.—	41.—
האַנפֿזאַמען	10.—	11.50

ראָה-שפּיריטוס 30—31¼ קר.
שפּיריטוס, פּרעסהעפֿענוו. 32—32½ קר.

בודאַפּעסטער באָרזענקורזע פֿאָם 24. יולי.

לאָזע.	פֿל	קר
1854ער 4פּערצענטיגע שטאַאַטסלאָזע	120	—
1860ער " גאַנצע לאָזע	131	—
1860ער " פֿינפֿטעל	136	50
1864ער שטאַאַטסלאָזע צו 100 גולדען	172	25
1864ער " צו 50 "	171	—
קרעדיטלאָזע	176	—
דאָנוי-דאַמפּפֿשיפֿפֿאַהרטס-לאָזע	113	50
אונגאַר. פּראָמיען-לאָזע צו 100 גולדען	119	—
" האַלבע צו 50 גולדען	118	—
טהייסטהאַל-לאָזע	110	50
וויענער קאָממונאַללאָזע	125	—
טריעסטער לאָזע צו 100 גולדען	127	—
קאַמאַ רעגעאַנשינע	34	—
טירקענלאָזע	24	—
אינסברוקער לאָזע	23	—
קלאַרי לאָזע צו 40 גולדען	40	75
קעגלעוויטש לאָזע " 10	18	50
קראַקויער לאָזע " 20	19	75
אָפֿנער לאָזע " 40	38	50
פּאַלפֿי לאָזע " 40	38	—
רודאָלפֿסלאָזע " 10	20	—
סאַלם לאָזע " 40	53	—
זאַלצבורגער לאָזע " 20	24	—
סט. גענאָיס לאָזע " 20	46	—
סטאַניסלויער לאָזע " 20	24	—
וואַלדשטיין לאָזע " 20	30	—
ווינדישגרעטץ " 20	39	—
לאַיבאַכער לאָזע " 20	23	—

ווערטה-פּאַפּיערע.	פֿל	קר
אונגאַרישע גאָלדרענטע 6%	120	05
אונגאַרישע פּאַפּיער-רענטע 5%	86	85
אונגאַרישע גרונדענטלאַסטונגען	98	25
טעמעשער-באַנאַטער	97	40
זיעבענבירגישע	98	50
גאַליצישע	99	50
בוקאָווינער	100	50
אונגאַרישעס אייזענבאַהנ-אַנלעהען	134	25
ווינצעהענס-אַבלאָזונגס-אָבליגאַציאָנען	97	30
פּפֿאַנדבריעפֿע דער אונגאַרישען באָדענקרעדיט-אַנשטאַלט צו 5½ פּערצענט	101	—
דעטטאָ דער אונג. היפּאָטה.-באַנק צו 5½%	102	—
דעטטאָ אללגעמ. באָדענקרעדיט צו 5½%	100	50
דעטטאָ צו 5 פּערצענט	101	50
דער אונגאַריש-גאַליציש	166	50
דער נאָרדאָסטבאַהן	163	50
אָסטערייכישע קרעדיט-אקציען	321	—
אונגאַרישע קרעדיט-אקציען	320	—
סערבישע 3% אַנלעהען	35	—
געלד-קורזע.		
זילבער-אַשיאָ	100	—
דוקאַטען	5	66
אָסטערייכיש-אונגאַרישעס 8-גולדען-גאָלדשטיק (20 פֿראַנקס)	9	55
נאַפּאָלעאָנדאָר	9	55
דייטשע רייכסבאַנקנאָטען	58	55
20מאַרק-שטיקע	11	73
רוסישע פּאַפּיערובעל	1	20

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: **Carl Lederer.**

Druck von Markus Neuer Budapest, Kerepescherstraße 14.

"יעטערטעש" וויא פאלגט: דער אונטערזוכונגסריכטער יאזעף בארי ווירד אנגעוויעזען, וועגן דיא פארערהעבונגען אין דער שטראפאנגעלעגענהייט דער דעם מארדעס אנגעשולדיגטען יאזעף שארף אונד גענאססען בערייטס בעענדעט זינד, דיא פראגע, דיא שפעציאלאונטערזוכונג איינצולייטען זייא אונד דיא אנגעשולדיגטען ווייטער אין האפט צו האלטען אדער פרייצולאססען זייען, באלדמאגליכסט צו ענטשיידען; אין דעם פאללע אבער, דעם דער בעענדיגונג דער פארערהעבונגען נאך איין הינדערניס אים וועגע שטעהען זאללטע, דיעזעס הינדערניס אונפערציגליך אויס דעם וועגע צו ריימען אונד דיא פארערהעבונגען טהונליכסט באלד איהרעם ענדע צוצופיהרען." אין פאלגע דעם אויף דיא אנדערע איינגאבע געפעללטען געריכטסבעשיידעס ווערדען דיא פערטהיידיגער מארגען דעם אונטערזוכונגסריכטער איין שריפטליכעס געזוך אום געשטאטטונג דער איינזיכטנאהמע אין דיא אקטען בעטרעפפס דעם לייכענפונדעס איינרייכען. קארל אטוואש איזט היטע אויף מעהרערע טאגע אבגערייזט, הארצאנטקי איזט געסטערן אין נירעדיהאזא איינגעטראפפען; פונטאק ווירד פיר מארגען עווארטעט.

* (מיניסטערפרעזידענט טיסא איבער דיא ציטונגסליגען.) וויא דאס "נייע פעסטער שורנאל" בעריכטעט, וואורדען זאנטאג אין גראסווארדיין בייא דער מאהלצייט, וועלכע דארט צו עהרען דעם עבען אלס גאסט אנוועזענדען מיניסטער-פרעזידענטען טיסא פעראנשטאלטעט וואורדע, דיא פארטוועהרענדען העטצעריען דער יודענפיינדליכען ציטונגען בעשפראכען. דער גראסווארדיינער וויצעגעשפאן, הערר באטהא, זאגטע: ער בעדויערע עס זעהר דאס דער מיניסטער-פרעזידענט ניכט בעססער דיא ציטונגען בעאויפזיכטיגט אונד זעלבע ניכט שטרענגער אים צוימע האלטע! ער זאגטע פערנער: "אין קיינעם שטאאטע דער וועלט דירפען דיא ציטונגען זא פיעל פרעכהייט צוזאממענשרייבען, אלס עבען היער אין אונגארן!" — היערויף אנטווארטעטע מיניסטער-פרעזידענט טיסא לעבהאפט: "זעהען זיא, אין קיינעם שטאאטע ווירד זא פיעל פאפריקא פערצעהרט, אלס אין אונגארן! דער דייטשע, דער אן דעם שארפען פאפריקא שטערבען ווירדע, קאנן דען מאגען איינעס אונגארן גאר ניכט בעגרייפען. יא בעסטער פריינד! דיא אונגארן האבען איינען גוטען מאגען; זיא קעננען אללעס פערטראגען: פאפריקאש געפיללטע קרייט — אונד זאגאר אויך דען "פינגעטלענשעג", אהנע דאס זיא אלל דאס אויס איהרער רוהע ברינגט!"

* (אנאדי'ס רייכסטאגסרעדע אין דייטשלאנד פערבאטען.) דיא אנטיסעמיטען אין דייטשלאנד האבען אן אנאדי'ס יודענהעטצערישע רעדע איינען בראטען בעקאממען, דען זיא פיר איהרע צוועקע אויסנוטצען וואללטען. זיא ליעסען דיעזע רעדע אין איינעם עקסטראבלאטט דרוקען אונד אין אללען שטראססען בערלינס פערברייטען. דער פארשטעהער דער בערלינער געמיינדע, הערר מאגנוס, קאניגליכער געהיימראטה האט איין געזוך דעם מיניסטער פוטקאממער אונטערברייטעט, וואריין ער זיך זעהר בעקלאגט דאס דורך דיא פערברייטונג דיעזעס בלאטטעס דער האס געגען דיא יידישע רעליגיאנסגענאססענשאפט געשירט ווירד אין דער געהעססיגען רעדע אנאדי'ס זינד שמאהונגען אונד פערלייםדונגען, דיא קיין געבילדעטער אונד געזיטטעטער מענש גלויבען ווירד. בייא דעם נידערען פאלקע יעדאך זינד זאלכע פערלעסטערונגען דער בעקענגער דעם יידישען גלויבענס גלויבווירדיג, אונד אין אנבעטראכט דער רוסישען געוואלטטהאטען קאנן אויך היער דורך זאלכע אויפרייצונגען דער אפפענטליכע פריעדען געשטארט ווערדען. — אויף דיעזע איינגאבע אנטווארטעטע דער מיניסטער, דאס ער פאללקאממען דער אנזיכט דעם הערין מאגנוס זייא אונד זאלכע פערוועהרפליכע מיטטעל, וויא דיא אנטיסעמיטען זיך בעדיענען פערא בשייע, אונטער דען יעטציגען פערהעלטניססען זינד זאלכע העטצערייען איינע געפאהר, דיא אויך ער ניכט אונטערשעטצען וויל. איבעריגענס האט ער דיא בעשלאגנאהמע דעם עקסטראבלאטטעס אנגעארדנעט, פערנער וואורדע געגען דען רעדאקטער דיא אנקלאגע וועגען אויפרייצונג געגען איינע בעשטעהענדע רעליגיאנסגעזעללשאפט, בעשימפפונג דערעז איינריכטונגען אונד געברייכע, ערהאבען.

* (דאס העוועשער קאמיטאט געגען דען מיניסטערפרעזידענטען.) וויא אונזערן לעזערן בעקאננט, האט הערר טיסא איינע אין ערלוי ערשיענענע פלוגשריפט "דאס מארטירערמעדכען פאן טיסא-עסלאר אונד דיא ארטהאדאקסען יודען" אונד דיא נוממער דעם "עסטערג. קאלאני" פאם 11. יוני, וועגען איינעס "דינקלע וואלקען אם האריצאנט" בעטיטעלטען ארטיקעלס קאנפיסצירען לאססען. דיא קאנפיסצירונג איזט דורך דען שטוהלריכטער פארגענאממען ווארדען. דיעזעס פאהגעהען בילדעטע אין דער אם 24. ד. מ. אבגעהאלטענען קאנגרעגאטיאן דעם העוועשער קאמיטאטעס דען געגענשטאנד דער בעראטהונג אונד וואורדע איינשטיממיג בעשלאססען, איין געזוך אן דאס אבגעארדנעטענהויז צו ריכטען, אין וועלכעם דיא צופעראנטווארטונגציהונג דעם מיניסטערפרעזידענטען געפאדערט ווירד. דער וויצעגעשפאן בעריכטעט נעמליך דאס איהם איינע פעראָרדנונג צוגעגאנגען, אין וועלכער דער בעפעהל צור קאנפיסצירונג וועגען שטאָרונג דער געזעצליכען ארדנונג אונד רוהע געגעבען וואר, אין וועלכעם פאללע דאס געזעטץ דען פאללצוג דער פעראָרדנונג בעדינגונגסלאס געביעטעט — וועסהאלב ער זיא דענן אויך פאללצאג אונד נון דיא נאכטרעגליכע מעלדונג ערשטאטטעט דער ביזיצער אלעקסאנדער טשיקי בערופט זיך אויף דיא נאך אין קראפט שטעהענדען פרעסגעזעטצע פאם יאהרע 1848 וועלכע דיא קאנפיסצירונג פאן ציטונגען אונד אנדערען דרוקזאכען נור אויף גרונדלאגע איינעס ריכטערליכען אורטהיילשפרוכעס געשטאטטען אונד פראטעסטירט געגען דיא געזעצווידריגע, פעראָרדנונג דעם מיניסטערפרעזידענטען ער ברינגט דיא איינרייכאונג איינגאנגס ערוועהנטער פעטיציאן אין פארשלאג. טראטץ איינשפראכע דעם אבערגעשפאנעס באטהי וואורדע דער בעשלוס געפאסט, איינע איינגאבע אן דען רייכסטאג וועגען צור פעראנטווארטונגציהונג דער מיניסטערפרעזידענטען צו ריכטען.

* (ווערהאוואי לייסטעט אבביטטע.) יול. ווערהאוואי האט גלייך נאך זיינער אנקונפט אין נירעדיהאזא דען אבגעארדנעטען געזא אנאדי אונד דען הויפטמאנן מיכאעל עלעק צו דעם אים בארע סאסטא וויילענדען אדוואקאטען קארל אטוואש געשיקט דיא פערהאנדלונגען וואורדען דאמיט בעגאנען, דאס אטוואש ערקלערטע, איין דועלל מיט ווערהאוואי אנצונעהמען, יעדאך נור אין דעם פאללע, וועגן איין עהרענגעריכט ענטשיידעט, אב ער נאך דעם פארגעגנגען מיט לודוויג בארטאק אונד ניקאלוס בארטהא צו איינער ריטטערליכען גענוגטהואונג ווערהאוואי געגענאיבער פערפפליכטעט זייא. דיא סעקונדאנטען ערקלערטען היערויף, צו איינער דועללאויפפאדערונג גאר ניכט בערעכטיגט געוועזען צו זיין אונד ציגטען אטוואש אן, פאן ווערהאוואי בלאס דען אויפטראג צו האבען דיא אים "פינגעטלענשעג" ערשיענענע קארעספאנדענצען איבער דען מעהרערוועהנטען בעשייד דעם אונטערזוכונגסריכטערס בארדי אלס אונבעגרינדעט צו ערקלערען אונד דיעזע צוריקצוציהען. אטוואש ערקלערטע זיך בערייט, אין דיעזעם פאללע מיט זיינער ערקלערונג איין גלייכעס צו טהון, יעדאך נור אין דעם פאללע, וועגן ווערהאוואי ניכט נור דיא קארעספאנדענצען, זאנדערן דיא דאצו אנגעפיגטען בעמערקונגען אלס אונבעגרינדעט צוריקציעהט. דיא בעפאלמעכטיגטען ציגטען אן, דאס זיך איהרע פאללמאכטען ניכט דאהין ערשטרעקען אונד צאגען זיך נאך איינער איינע שטונדע וועהרענדען אונטערהאנדלונג צוריק. אם נאכמיטטאגע ערשיענען דיא בעפאללמעכטיגטען יוליאוס ווערהאוואי'ס גייערינגס בייא קארל אטוואש אונד ערקלערטען נאמענס ווערהאוואי דאס ער זיך בערייט ערקלערע, ניכט נור דיא קארעספאנדענץ, זאנדערן אויך דיא דאצו געמאכטען בעמערקונגען צוריקצוציעהען, אונד דיעזע אלס אירריג אונד אונבעגרינדעט צו בעצייכנען, אין פאלגע דעססען גאב דער אבגעארדנעטע קארל אטוואש דיא צוזיכערונג, דאס ער זיינע ערקלערונג וואהל צוריקציהען ווערדע, דאך קאננע ער פאן דעם פרעספראצעססע ניכט אבשטעהען. — הערר קארל אטוואש האט פאלגענדע ערקלערונג פעראפפענטליכט דיא בעפאללמעכטיגטען דעם הערען ווערהאוואי זינד אם 24. יולי בייא מיר ערשיענען אונד עדקלערטען, דאס דיא אים "פינגעטלענשעג" ערשיענענע מיטטהיילונג אויף איינעם אירטהומע זיינעם בעריכטערשטאטטערס בערוהע, פאן וועלכעם אומשטאנדע הערר ווערהאוואי זיך פערזאנליך איבערציינגטע אונד זאמיט זינד אויך דיא יענער איררטהימליכען מיטטהיילונג הינצוגעפיגטען בעמערקונגען דעם "פינגעטלענשעג" עבענפאללס אלס "איררטהום" צו בעטראכטען. — אויף גרונד דיעזער ערקלערונג ווערהאוואי'ס ציעהע איך אויך מיינע געגען איהן ערשיענענע ערקלערונג צוריק." יעדענפאללס האט ווערהאוואי איינע בעדייטענדע דעמיטהיגונג ערליטטען. ערסטענס וואורדע ער אלס "דועלל-אונפעהיג" עדקלערט, אונד צווייטענס מוסטע ער ערקלערען, דאס אלל דאס, וואס אים "פינגעטלענשעג" איבער אטוואש, שטעהט, ערלאגען איזט! אינדעססען ווירד אטוואש, וויא ער זאגטע, דען פרעס-פראצעס געגען דיא יודענפיינדליכע ציטונג "פינגעטלענשעג" אנשטרענגען.

* (וואהרהייטספיפער "קנאת האמת.") אונטער דיעזעם טיטעל האט זר' עהרוי' ה' ק' וויס, אבערראבבינער אין קארלסבורג איינע בראשירע פעראפפענטליכט, אין וועלכער ער דען וועספרימער ראבבינער האכמוטה געהאריג וואשט. הערר אבערראבבינער קאלמאן וויס, האט פאר קורצעם איין זעהר לעהררייכעס ספר "פי שנים" בענאננט, הערויסגעגעבען. דיעזעס ווערק האט דער וועספרימער נעאלאגען-ראבבינער אין דער "נייצייט", איינעם וויענער בלאטטע, איינער זעהר ארדינערען קריטיק אונטערצאגען. ער זאגטע, דאס ווערק זייא איינע קוועללע פיר דיא אנטיסעמיטען אר' ז' ו'. בייא דיעזער געלעגענהייט האט ער אויך דיא גאוני' זמנינו ני' בעשימפפט. נון האטט הערר אבערראבבינער קאלמאן וויס אין דער אבען בענאננטען בראשירע "קנאת האמת", וועלכע אין דייטשער שפראכע ערשיענען איזט, דיא באזוילליגען אנגריפפע דעם וועספרימער ראבבינער שלאגענד ווידערלעגט אונד איהן פיר איינען באזען אונד אונוויססענדען מענשען געבראנדמארקט. וועגן הערר האכמוטה דיא אנטווארט אויף זיינע קריטיק געלעזען האבען ווירד, ווירד ער האפפענטליך פאלל דעמוטה זיין! דענן ער איזט זא, וויא ער עס פערדיענט, געדעמיטהיגט ווארדען. דיא בראשירע, וויא אויך דאס ווערק "פי שנים" איזט בייא דעם פערפאססער הערין אבערראבבינער קאלמאן וויס קארלסבורג זיעבענבירגען, צו האבען אונד קאסטען בידע צוזאממען 1 גולדען 60 קר. זאממט פאסטפארטא. 5 בראשירען קאסטע 1 גולדען.

* (צו דען פארקאנער יודענהעטצען.) אויס פארקאני (בייא גראן) ווירד געמעלדעט: פאר קורצעם וואורדען היער אן פערשידענען עקען דעם ארטעס יודענפיינדליכע אונד אויפרייצענדע פלאקאטע אויסגעקלעבט געפונדען, דיא מאן נאטירליך זאגלייך ענטפערנטע אונד איינען טהייל דערזעלבען דעם שטוהלריכטער אין מושלא איינזאנדטע. דער קאטהאלישע גייסטליכע פאן פארקאני היעלט זאנטאג דאראויף אין דער קירכע איינע פרעדיגט אין דער ער אללע יודענהעטצערייען פערדאממטע אונד זיינע צוהערערשאפט מיט איינדרינגענדען ווארטען ערמאהנטע, זיך געגען דיא יודען עבענזא פרידליך אונד פריינדליך צו בענעהמען וויא געגען דיא ניכט-יודען! — אבער דיעזער מענשענ-פריינדליכע גייסטליכע בליעב אויך פערזאנליך פאן דער וואוטה דער אנטי-סעמיטען ניכט פערשאנט. ער ערהיעלט נעמליך איינען אויס פעסט דאטירטען בריעף, דער יעדאך ניכט אין פעסט, זאנדערן אין פרעסבורג צור פאסט געגעבען ווארדע, פאלל דער ארגסטען שמעהונגען אונד דראהונגען דאפיר, דאס ער זיינע צוהערער צו איינעם פריעדליכען פערהאלטען דען יודען געגעניבער ערמאהנט האטטע!

* (דיא סעמיטען מיססען כשר-עססען.) דיא "וויענער אללגעמיינע ציטונג" ברינגט איבער אנטיסעמיטישע העטצעריען אויס ניקאלסבורג איינען רעכט אינטערעססאנטען בעריכט, וועלכעם וויר פאלגענדעס ענטנעהמען: אין ניקאלסבורג האבען זייט יע הער כריסטען אונד יודען אים בעסטען איינפערנעהמען געלעבט. זייט קורצער צייט איזט דער פריעדע געשטארט, אונד דער אנטיסעמיטיסמוס האט אויך היער שאן ווארצעל געפאסט. איין היעזיגער קויפמאנן בעפאסט זיך מיט דער פערברייטונג יודענפיינדליכער פלוגשריפטען אונד העטצט אים געהיימען געגען דיא יודען. איין כריסטליכער גאסטווירטה דער עבענפאללס אנטיסעמיט איזט, אונד בייא דעם יודע

פֿאָן טאנטאה נאך אלעקסאנדריען צוריק. ער פֿערקראָך זיך, ווענן דיא פֿיסע איהן ניכט מעהר טראגען קאָננטען, אין ערדהויפֿען אונד שליף דאָרט איינע שטונדען. זאָ קאם ער בלוטענד, געשוועכט, פֿאָן דען גיפֿטיגען פֿליעגען צערשטאָכען, ביז אן דאס וואכטהויז וואָ איהן דיא סאָלדאטען פֿאנדען. ער האטטע 3 טאגע ניכט געגעססען.

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (צור טיסא־עסלארער אנגעלעגענהייט.) דיא בעשליססע דעס געריכטסהאָפֿעס אויף דיא בידען איינגאבען דעס פֿערטהיידיגערס אָטוואָש וואורדען דעמזעלבען צוגעשטעללט. דיא בעשווערדע, וועלכע זיך אויף דיא איינזיכטנאהמע אין דיא אקטען בעציעהט, וואורדע דעם אונטערזוכונגסריכטער צוגעוויעזען. בעציגליך דער צווייטען איינגאבע, וועלכע דיא בעענדיגונג דער פֿאָראונטערזוכונג אונד דיא פֿריילאססונג דער אינהאפֿטירטען בעשליינגט, וואורדע דער בעשייד געפֿאללט, דאס אונטערזוכונגסגעריכט מאָגע, אים פֿאללע דיא פֿאָראונטערזוכונג בעענדעט איזט, בעציגליך דער ווייטערען אינהאפֿטהאלטונג דער אנגעקלאגטען איינען בעשלוסאנטראג שטעללען. וויא פֿערלויטעט, ווירד נונמעהר אונטערזוכונגסריכטער באררי דיא איינזיכטנאהמע אין דאס סעצירונגספראָטאָקאָלל ניכט פֿערוויגערן. — מאן שרייבט דעם „פעשטי נאפלו" אים ניערעדיהאזא: איך האבע, וואס איממער אויך דיא בלעטטער פֿאָן אנגעבליכען ציגעונאויסזאגען בעריכטען מאָגען, אויס פֿערלעסליכער קוועללע ערפֿאהרען, דאס אים לויפֿע דער ביזהעריגען אונטערזוכונג (פֿאָן דער אויסזאגע דעס שעכטערזאָהנעס אבגעזעהען) קיין איינציגעס מאָמענט דאראויף הינווייזט, דאס עסטהער שאָלימאָשי ערמאָרדעט, פֿיעל וועניגער פֿאָן וועם זיא ערמאָרדעט וואָרדען. דיא אונטערזוכונג ווערע לענגסט בעענדיגט אונד דיא בעטרעפֿפֿענדען פֿריי געלאססען, ווענן דאס פֿרעפֿעלהאפֿטע שפּיעל מיט דער לייכע דער פֿאלשען עסטהער ניכט דאצווישען געקאָממען ווערע, וואס פֿערצוויגטע אונטערזוכונגען נאָטהווענדיג מאכטע, דיא גאנצע אנגעלעגענהייט פֿערווירטע אונד דען פֿערדאכט בעשטערקטע. זאָ ווערדען נאָך 3 ביז 4 וואָכען פֿערגעהען, ביז דיא פֿאָראונטערזוכונג זאָוויט געדייהט, דאסס דאס געריכט איינען בעשלוס פֿאססען קאָננטע. — „בודאפעשטי הירלאפ" פֿראָפֿעצייעט פֿאָלגענדע נאכריכטען אויס ניערעדיהאזא, וועלכע געוויס פֿאָם בעריכטערשטאטטער דיעזעס בלאטטעס ערפֿונדען זינד: געסטערן אונד פֿאָרגעסטערן האט דער אינטערזוכונגסריכטער דיא דעם איינגעטליבען פֿערברעכענס פֿערדעכטיגען פֿערנאָממען. אין ערסטער ליניע וואורדע יאָזעף שארף פֿאָר דען ריכטער געשטעללט; ער לייגנעטע אנפֿאנגס בעהארליך, גאב יעדאָך שליעסליך אונוויללקירליך צו, דאס ער אן דעם אין פֿראגע שטעהענדען טאגע צו איינער צייט, אין וועלכער קיין גאָטטעסדיענסט שטאטטגעפֿונדען, מיט סאלאמאָן שווארץ, אדאָלף יונגער, אבראהאם ברוין אונד עמאנועל טייב אין דער סינאגאָגע געוועזען. אויף דיא פֿראגע דעם אונטערזוכונגסריכטערס, וואס זיא צו איסערגעוואָהנליכער צייט אין דער פֿאָרהאללע דער סינאגאָגע געזוכט, אנטוואָרטעטע ער אויסווייכענד, דאס זיא, וויא דאס זאָ זיטטע, דען קאָפּף איינער „טרפה" בעפֿונדענען גאנז געמיינזאם אונטערזוכטען, דא דער שוחט שווארץ היעריבער אין צווייפֿעל וואר. מיט דעמזעלבען מאָטיווירט ער אויך, דאס ביא זיינער פֿערהאפֿטונג אן זיינעם העמדע בלוטשפּורען געפֿונדען וואָרדען, — דא ער פֿאָן דער גאנז איינגעבלוטעט וואורדע. — וויכטיגער איזט דאס געשטענדניס, דאס דיא שארף'שען קינדער דורך דאס שליססעללאָך אללעס זעהען קאָננטען, נור איזט עס איהם אונבעגרייפֿליך, וויעזאָ דיא קנאבען דיא אויף דעם טישע ליעגענדע גאנז פֿיר עסטהער שאָלימאָשי אנזעהען קאָננטען. דאס נייעסטע אונד וויכטיגסטע געשטענדניס שווארץ'ס איזט דאס ער אן דעמזעלבען טאגע, אלס ער צו אויסערגעוואָהנליכער צייט אין דער סינאגאָגע וואר, מיט עסטהער שאָלימאָשי לענגערע צייט הינדורך געשפּראָכען. אדאָלף יונגער געשטאנד דאס אויך ער אין דער סינאגאָגע אנוועזענד וואר, אונד דאס זיא צו דעם צוועקע צוזאממענגעקאָממען זייען, אום איבער דיא צערטרעטטען פֿערהעלטניססע דער געמיינדע צו בעראטהען. — דאס וויכטיגסטע געשטענדניס מאכטע אבראהאם ברוין, דער אנגאב דאס איהן שארף צור פֿאלציהונג איינעס געהיימען אקטעס אין דיא סינאגאָגע גערופֿען, ער זיא יעדאָך ניכט געגאנגען. געגען דען דער לייבע אנגעקלאגטען יעקל שמילאָוויטש האבען זיך היטע ביים קאָני געריכטסהאָף אין מאראמאָרש־סיגעט צוויא וואלאכישע פֿלאָסער ווראם ריטשא אונד לאזאר דאנילאָוו, אלס בעלאסטונגסציינגען געמעלדעט. זיא גאבען אן, דאס זיא שמילאָוויטש איינעם מיט איינער פֿלאכע צוגעדעקטען לענגליכען געגענשטאנד צור טיים פֿיהרען אונד אן דריא דאָרט וואַרטענדע פֿאָלנישע יודען איבערגעבען זאהען. דא עס ניכט אונמעגליך איזט, דאס דער לענגליכע געגענשטאנד עבען דיא לייכע וואר ווערדען ראָטשא אונד דאנילאָוו נאך ניערעדיהאזא צו נעהערן פֿערהאָרע געבראכט. — דיעס ערצעהלט „בודאפעשטי הירלאָפּ", נון וויר וויססען דאָך, וואס דאראויף צו געבען איזט — עס איזט יא ניכט דיא ערסטע ליגע דיעזעס בלאטטעס, אבער אייך ניכט דיא לעטצטע. — אונטער היטיגעם דאטום ווירד אויס ניערעדיהאזא דעם „פעשטי נאפלו" טעלעגראפֿירט: דיא פֿאָראונטערזוכונג ווירד זאמסטאג בעענדעט, וואָראויף דער אונטערזוכונגסריכטער דיא דאראויף בעציגליכען אקטען אללזאָגלייך דעם געריכטסהאָפֿע אונטערבריישען ווירד. דער געריכטסהאָף ווירד זאָננטאג אין אנגעלעגענהייט דער שפּעציאל־אונטערזוכונג איינען בעשלוס פֿאססען. דאנן ווירד אויך דיא פֿראגע ענטשיעדען ווערדען, ווער פֿרייצולאססען אונד ווער נאך ווייטער אין האפֿט צו האלטען זייא. דער היעראויף בעציגליכע בעשייד דעס געריכטסהאָפֿעס ווירד דען פֿערטהיידיגערן וואהרשיינליך מאָנטאג איינגעהענדיגט ווערדען. דיא פֿערטהיידיגער פֿונטאק אונד האָראנסקי ווערדען דען בעשייד היער ערוואַרטען. וואס דיא פֿאָראונטערזוכונג אנבעלאנגט, קאנן איך ווידערהאָלען, וואס איך בערייטס אייניגע מאלע געשריעבען, דאס קיינע אויף דאס פֿערברעכען בעציגליכע פֿאָזיטיווע בעווייזע פֿאָרהאנדען זייען; עס ליעגען יעדאָך צאהלרייכע פֿערדאכטסמאָמענטע פֿאָר, זאָ דאס עס זעהר וואהרשיינליך איזט, דאס ניכט נור דיא אונטערזוכונג איינגעלייטעט, זאָנדערן דאס אויך מעהרערע דער איינגעצאָגענען אין האפֿט בעהאלטען ווערדען. דיא אינהאפֿטירטען ליעגנען בעהארליך דאס איהנען צוגעמוטהעטע פֿערברעכען דען בעלאסטונגסציינגען, דען איינען שווארץ'שען קנאבען, וועלכע, דא זיין פֿאטער אונד זיינע מוטטער פֿערהאפֿטעט זינד, זיינע גראָסמוטטער צו זיך גענאָממען. דיא גינג יעדאָך פֿאָן דעם פלאנע אב, דאמיט דיא ווייטערען אויסזאגען דעם קנאבען ניכט אלס פֿאָן אנדערען איינגעפֿלעסט ערשיינען מאָגען. אויף דיא אינטערשאָבענען לייטע בעציגליך געשטעהען דיא בידע אינהאפֿטירטען יידישען פֿלאָסער, דאס זיא דיעזעלבע ביא טיסא־לאָק געפֿונדען האבען. דער געריכטסבעשייד אויף דיא איינגאבע, אין וועלכער דער פֿערטהיידיגער דיא בעענדיגונג דער אללגעמיינען פֿאָרערהעבונגען אורגירטע לייטעט נאך „ער־

פֿאָלליעטאָן.

יודא אונד ראָם.

(59-טע פֿאָרטזעטצונג אונד שלוס.)

רבן שמעון בן גמליאל וואורדע נאך ראָם בעאָרדערט, אום זיך דאָרט פֿאָר דעם טהראָנע דעס קאיזערס וועגען איבערטרעטונג דער האדריאַנ'שען געזעטצע צו פֿערטהיידיגען. אלס ער אין ראָם אנקאם, וואר האדריאן בערייטס געשטאָרבען אונד טיטוס אורעליאוס אנטאָניאוס, איין מאנן פֿאָן רייפֿען יאהרען, ערפּראָבטען פֿעהיגקייטען אונד מילדעם כאראקטער — דיא געשיכטע האט איהם דען ביינאמען פּיאוס, דאס איזט דער פֿראָממע, געגעבען, — האטטע דען טהראָן בעשטיעגען. רבן שמעון געלאנג עס, דיא טאָכטער דעס קאיזערס, דיא אן איינער שווערען קראנקהייט ליטט, צו היילען. דאדורך ערלאנגטע ער דיא גונסט דעס קאיזערס, וועלכער זיך דאצו בעוועגען ליעס, דיא האדריאַנ'שען געזעטצע אויפֿצוהעבען אונד דיא לייכען דער ביא דער צערשטאָרונג פֿאָן ביתר געפֿאללענען, דיא נאך אונבעגראבען אויף דען פֿעלדערן לאגען, צו בעשטאטטען.

אלס רבן שמעון בן גמליאל דיעזע פֿריידענבאָטשאפֿט אין דיא היימאטה בראכטע, צאָגען רוהע אונד פֿריעדען אין דיא הערצען דעס איבעררעסטעס אין ישראל איין. ביז דאהין האטטע דאס טישגעבעט נור אויס דריא זעגענספּריכען בעשטאנדען. צור עוויגען ערינגערונג אן דיעזעס פֿראָהע עראייגניס פֿיגטע מאן דען פֿיערטען זעגענספּרוך הינצו, דער דא לויטעט:

„געלאָבט זייסט דוא, עוויגער, אונזער גאָטט, קאָניג דער וועלט, אונזער מעכטיגער פֿאטער, אונזער מעכטיגער קאָניג, אונזער שאָפּפֿער, אונזער ערלאָזער, אונזער בילדנער, אונזער היילינער. דער היילינע יעקבים, אונזער הירט, דער הירט ישראלס, דער קאָניג, דער דא גוטע איזט אונד גוטעס ערוויזט אללען אן יעגליכעם טאגע, ער האט אונס גוטעס ערוויעזען, ער האט אונס וואָהלגעטהאן, ער טהוט אונס וואָהל, ער ווירד אונס וואָהלטהון אין עוויגקייט מיט זיינער גנאדע, מיט זיינער ליעבע, מיט זיינעם ערבארמען, אונד צור פֿרייהייט, רעטטונג, גליק, זעגען, הילפֿע, טראָסט, ערנעהרונג אונד פֿערזאָרגונג אונד ערבארמען אונד לעבען אונד פֿריעדען אונד אללעס גוטע אונד פֿאָן אללעם גוטען ווירד ער בעשטענדיג, אין עוויגקייט, אונס ניכט פֿעהלען לאססען."

פֿערנער מוסטע טיטוס רופֿוס דיא גנאדענבעשליססע דעס קאיזערס ריקגענגיג צו מאכען. ער וואורדע זיינעס אמטעס ענטזעטצט אונד נאהם זיך ז ע ל ב ס ט דען טאָד.

קאיזער אנטאָניאוס פּיאוס האטטע קיינען זאָהן; ער אדאָפּטירטע דען מארקוס אורעליאוס וועריס, דען זאָהן זיינעס לוציוס אורעליאוס וועריס, דען איינסט האדריאן צו זיינעם נאכפֿאָלגער בעשטיממט האטטע, דער אבער פֿאָר דיעזעם געשטאָרבען וואר. מארקוס אורעליאוס וועריס נאהם נאך זיינעם אדאָפּטיוופֿאטער דען ביינאמען אנטאָניאוס אן. ער וואר עס, דער מיט דעם זאָהנע אונד נאכפֿאָלגער דעס רבן שמעון בן גמליאל, ר׳ יהודה, דעם היילינען, איין אינניגעס פֿריינדשאפֿטסבינדניס שלאָס. דאמאלס האטטע ישראל רוהע, אונד ר׳ יהודה בענוטצטע דיעזע פֿריעדע דעס פֿריעדענס, אום דיא מינדליכע לעהרע צור ניעדערשריפֿט צו בריינגען. דען זעכס משנה־אָרדנונגען, דיא דער היילינע ר׳ יהודה ניעדערשריעב, וואורדע דיא משנה דעס ראבבי עקיבא, וויא זיא דעססען שילער ר׳ מאיר איבערקאָממען האטטע, צו גרונדע געלעגט.

זאָ לעבט ראבבי עקיבא אין אונזערער מיטטע פֿאָרט. וויר אללע זינד זיינע שילער. מאָגע זיין בייספּיעל אונס בעגייסטערן פֿיר דיא ערהאלטונג דער היילינען גאָטטעסלעהרע אללע אונזערע קרעפֿטע איינצוזעטצען, פֿיר זיא צו לעבען אונד צו שטערבען, אונד דורך זיא דאס עוויגע לעבען צו ערלאנגען.

ראבבי עקיבא האט דיא שרעקליכען פֿעריאָדען דער יידישען געשיכטע, דיא צערשטאָרונג ירושלים'ס דורך טיטוס אונד דען אונטערגאנג דער שטאדט ביתר דורך האדריאן ערלעבט: ער האט דיא גראָססע ענטטיישונג ערפֿאהרען, אלס דער זאָהן דעס שטערנעס (בר כוכבא) צום זאָהן דער ליגע (בן כוזבא) וואורדע. ער וואר דער מאנן, דער דאס עלענד זיינעס פֿאָלקעס שוועטע אונטער דער ניעדערשלאגענדען צאָרנעס. טראָטץ אללעם דעם פֿערצווייפֿעלטע ער ניכט אן דיא צוקונפֿט ישראלס, אן דער ווידערגעבורט זיינעס פֿאָלקעס, דעססען לעבענסקוועללע דיא תורה הקדושה איזט אונד בלייבען ווירד פֿיר אללע צייטען. אלס דיא פֿיעלען טויזענדע זיינער שילער הינגעראפֿפֿט וואורדען, הבטע ער אים האָהען אלטער ניע שילער אויף, אונד דיעזע וועניגען וואורדען דיא פֿאטער ישראלס.

איין פֿאָלק, דאס זאָלכע פֿאָרבילדער האט, בראוכט ניכט צו פֿערצווייפֿעלן. עס קאנן ניכט אונטערגעהען; עס ווירד נאך יעדער פֿעריאָדע דער ערניעדריגונג אונד דער שמאך זיך ווידער צום ליכטע עמפּאָראַפֿען, נייע בליטהען הערפֿאָרבריינגען אונד העררליכע פֿריכטע צייטיגען צו זיינעם עוויגען היילע אונד צום היילע דעס גאנצען מענשענגעשלעכטעס.

ירושלים דיא היילינע שטאדט, ליעגט נאך היטע פֿעראָדעט, דיא כורג ציון אין טרימממערן, אבער דיא האָפֿפֿנונג ישראל'ס איזט ניכט ערלאָשען, זיא לעבט אין יעדעם יידישען הערצען. דער קאמפּף צווישען **יודא** אונד **ראָם** בעשטעהט נאך היטע אונד ער ווירד עווינ בעשטעהען. דענן עס הייסט אין דער היילינען שריפֿט: קריעג מיט אמלק פֿיר עווינע צייטען!